

Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

Назив предмета: математика

Разред: III

Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

Разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
III	70					70

Статус предмета: обавезан

Циљеви:

-стицање математичких знања и умења неопходних за разумевање законитости у природи и друштву, за примену у свакодневном животу и пракси, као и за успешно настављање образовања

-развијање менталних способности ученика, позитивних особина личности и научног погледа на свет.

Задаци математике:

-стицање знања неопходних за разумевање квантитавних и просторних односа

-стицање опште математичке културе и схватање места и значаја математике у прогресу цивилизације

-оспособљавање ученика за успешно настављање образовања и изучавање других области у којима се математика примењује

-допринос формирању и развијању научног погледа на свет

-допринос радном и политехничком образовању ученика

-развијање логичког мишљења и закључивања, апстрактног мишљења и математичке интуиције

-допринос изграђивању позитивних особина личности као штосу:упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самосталан рад, критичност.

-даље оспособљавање ученика за коришћење стручне литературе и других извора знања

Службени гласник РС-Просветни преглед бр.6/91 из 1990/91 :

Препоручена литература:уџбеник математике трећи разред средње школе и збирка задатака за трећи разред В.Богословов

Корелација са другим предметима: геодезија, дендрометрија, искоришћавање шума

Начини остваривања програма: за реализацију ових програма(м4-м14) готово у целини важи заједничко дидактичко-методичко упутство за досадашње програме математике за средње школе у Р Србији (Службени гласник СР Србија-Просветни гласник бр.1/87)

Овде се даје интегрални текст тог упутства уз одговарајуће корекције само у одељку Објашњења садржаја програма(посебне напомене о о бради програмских тема)сагласно извршеним изменама у структури ових програма (м4-м14) у односу на досадашње програме математике за средње школе.За све програме(м4-м14) даје се заједничко објашњење за реализацију, с тим што се евентуалне разлике које се односе на поједине програме односно садржаје, наводе у одговарајућем делу Објашњења(било у самом тексту или у фуснотама), како се већи део текста не би понављао за сваки програм тј. тему.Ово ће у известној мери зависити и од конкретне ситуације(природа струке, састав ученика и други услови).

.годишњи фонд часова 70, недељни 2

Српски језик и књижевност за 3. разред

Статус предмета: општеобразовни.

Полазна основа: Службени гласник РС- Просветни гласник, број 4/91

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

КЊИЖЕВНОСТ (41)

МОДЕРНА (18)

Модерна у европској и српској књижевности. (Импесионизам и симболизам - општи појам).

Шарл Бодлер: Албатрос

Алекса Шантић: Вече на шкољу, Моја отаџбина

Јован Дучић: Јабланови

Милан Ракић: Долап

Владислав Петкови-Дис: Можда спава

Антун Густав Матош: Јесење вече

Бора Станковић: У ноћи

Бранислав Нушић: Народни посланик (одломак)

МЕЂУРАТНА И РАТНА КЊИЖЕВНОСТ (18)

Српска књижевност – опште одлике и главни представници.

Душан Васиљев: Човек пева после рата

Милош Црњански: Сеобе I – одломци

Тин Ујевић: Свакидашња јадиковка

Коста Рацин: Берачи дувана

Вељко Петровић: Салашар

Десанка Максимовић: Избор из поезије

Иван Горан Ковачић: Јама

ЛЕКТИРА (5)

Рабиндранат Тагора: Градинар (1)

Иво Андрић: На Дрини ћуприја (одломци)

КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ

На наведеним делима понављају се, проширују, усвајају и систематизују основни књижевнотеоријски појмови.

Лирика. Модерна лирска песма (структура). Песма у прози.

Стих: једанаестерац, дванаестерац, слободан стих. Средства књижевноуметничког изражавања (стилске фигуре): метонимија, синегодоха, парадокс, алузија, апострофа, реторско питање, инверзија, елипса, рефрен.

Епика. Облици уметничког изражавања: причање (нарација), описивање (дескрипција), дијалог, монолог, унутрашњи монолог, доживљени говор, пишчев коментар; казивање у првом, другом и трећем лицу.

Драма. Драма у ужем смислу (особине): модерна драма, (психолошка, симболистичка, импесионистичка); драмска ситуација; сценски језик (визуелни и акустични сценски знакови); публика, глумац, глума, режија, лектор, сценограф.

ЈЕЗИК (13)

СИНТАКСА

Синтаксичке јединице: реченица у ширем смислу (комуникативне реченице) и реченице у ужем омислу (предикатске реченице).

Падежни систем. Појам падежног система и предлошко-падежних конструкција.

Конгруенција: дефиниција и основни појмови.

Систем зависних реченица: три основна типа вредности зависних реченица (именичке, придевске и прилошке зависне реченице).

Систем независних реченица. Обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.

Глаголски вид и род.

Глаголска времена и глаголски начини – основни појмови.

Напоредни односи међу синтаксичким јединицама (саставни, ра-ставни, супротни).

ПРАВОПИС

Интерпункција.

КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА (6)

УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Казивање и рецитовање напамет научених књижевноуметничких текстова.

Стилистика. Функционални стилови: публицистички.

ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Стилистика. Лексичка синонимија и вишезначност речи, избор речи (прецизност). Појачавање и ублажавање исказа; обично, ублажено и увећано значење речи; пренесена значења речи (фигуративна употреба именица, глагола и придева).

Писмене вежбе новинарска вест, чланак, извештај, интервју, коментар и др. Приказ књижевно-сценског или филмског дела. Увежбавање технике израде писмених састава.

Домаћи писмени задаци (читање и анализа на часу)

Два писмена задатка.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

УВОДНА ОБЈАШЊЕЊА

Зависно од разреда и садржаја годишњи фонд часова наставе овог предмета распоређен је тако да је за подручје књижевност издвојено око 60 одсто, а за друга два (језик и култура изражавања) око 40 одсто часова.

У оквиру тог фонда планирани садржаји се обрађују са 70 одсто часова. Осталих 30 одсто часова предвиђено је за понављање, утврђивање, вежбање и систематизовање програма.

Циљ и задаци чине целину и остварују се током три године - систематски и континуирано - у свим предвиђеним програмско-тематским подручјима и видовима рада.

Сви садржаји распоређени су по разредима, подручјима, областима и темама уз примену начела поступности, корелације, интеграције и примерености узрасту.

Садржаји програма за трогодишње средње стручне школе (I, II и III разред) редуковани су у односу на садржаје програма четворогодишњих средњих стручних школа (I, II, III и IV разред).

Садржаји књижевности конкретизовани су по разредима, сегментима (књижевност и лектира), а обухватају књижевнотеоријско и књижевноисторијско проучавање књижевноуметничких дела и књижевности жанровски распоређених.

Подручје језик обухвата изучавање језика као система. У садржаје овог подручја уграђени су елементи опште лингвистике и правописа.

Подручје култура изражавања обухвата облике и врсте у области усменог и писменог изражавања (по разредима). У овој области планиране су говорне и писмене вежбе, домаћи задаци и писмени задаци, који треба да се раде наизменично ћирилицом и латиницом.

Ради што успешније реализације бројних захтева и садржаја неопходна је и стална сарадња наставника српског језика и књижевности с наставницима других предмета (историје, сродних општестручних и ужестручних предмета), стручним сарадницима (школским библиотекаром-медијатекаром, педагогом, психологом) и органима (стручним активом и већима), родитељима ученика и међуопштинском (регионалном) просветно-педагошком службом; такође је корисна сарадња наставника и са одређеним институцијама (народном библиотеком, домом културе, биоскопом, локалним новинама, радио-станицом и др.).

Квалитет и трајност знања, умења, вештина и навика ученика у многостручности зависе од принципа, облика, метода и средстава који се користе у образовно-васпитном процесу. Због тога савремена настава српског језика и књижевности претпоставља остваривање битних задатака и садржаја програма уз максимално могућу мисаону активност ученика (субјеката у настави), поштовање одређених дидактичких принципа (посебно: свесне активности ученика, научности, примерености, поступности, систематичности и очигледности), као и адекватну примену оних наставних облика, метода, поступака и средстава чију су вредност утврдиле савремена пракса и методика наставе

српског језика и књижевности (пре свега: разни видови групног и индивидуалног рада примерени могућностима ученика, методе - дијалогска, текстуално-графичке демонстрације и самосталних радова ученика, средства - уџбеници, приручници, разне врсте текстова и графичких приказа, графофолије, наставни и други филмови, радио и телевизијске емисије и сл.). Избор одређених наставних облика, метода, поступака и средстава условљен је, пре свега, наставним садржајем и циљевима (образовним, васпитним и функционалним), које треба остварити на једном часу српског језика и књижевности.

Редовна настава српског језика и књижевности изводи се у специјализованим учионицама и кабинетима за овај предмет, који треба да буду опремљени у складу са нормативима за средње стручне школе. Делимично, она се организује и у другим школским просторијама (библиотеци-медијатеци, читаоници, аудиовизуелној сали и сл.).

У настави српског језика и књижевности користе се одобрени уџбеници и приручници и библиотечко-информацијска грађа од значаја за остваривање задатака и садржаја програма овог предмета, односно за систематско оспособљавање ученика за самостално коришћење разних извора сазнања у настави и ван ње.

У односу на досадашњи, овај програм доноси извесне промене и новине, које треба имати у виду приликом планирања (глобалног и оперативног) и реализације предвиђених задатака и садржаја. Посебно су значајне ове промене и новине у програму: измењен је недељни и годишњи фонд часова у свим разредима средњих стручних школа као и начин расподеле предвиђеног годишњег фонда часова на поједине сегменте програма; обезбеђен је адекватнији однос између часова обраде и других типова часова: кориговани су циљ и задаци наставе; измењени су структура и садржаји подручја књижевност и језик; у програм је укључен садржај проучавања књижевног дела. Уведена је област лектире, укључени су нови аутори и наслови; одређени су основни књижевнотеоријски појмови који се усвајају током обраде одговарајућих дела: створени су предуслови за креативно испољавање наставника и прилагођавање васпитно-образовног рада различитим ситуацијама у пракси, као и за појачавање стваралачке сарадње наставника и ученика.

КЊИЖЕВНОСТ

Ово програмско-тематско подручје обухвата најзначајнија дела из српске и светске књижевности, која су распоређена у књижевноисторијском континуитету од старог века до данас.

Програм I разреда је за почетак предвидео увод у проучавање књижевног дела (књижевнотеоријски приступ) како би се избегло нагло прелажење са тематског проучавања, карактеристичног за наставу овог предмета у основној школи, на проучавање историје књижевности, тј. изучавање књижевноуметничких дела у историјском контексту. Уз тај основни разлог треба имати у виду и друга преимућства оваквог приступа: наставник ће стећи увид у књижевноисторијска знања која су ученици понели из основне школе. Та знања ће се систематизовати, проширити и продубити, чиме ће се остварити ваљанији пут за сложенији и студиознији приступ књижевним делима какав захтева програм књижевности у средњим стручним школама.

Наставник српског језика и књижевности у средњим стручним школама треба да пође од претпоставке да је ученик у основној школи стекао основна знања:

- из теорије књижевности: тема, мотив, фабула; лик, карактер; структура прозног књижевног дела; књижевни родови и врсте; основна језичкостилска изражајна средства; усмена и писана књижевност; структура лирске песме; стих, строфа, рима, ритам; структура драмског дела; дијалог, монолог, драмска врста, драма и позориште, филм, радио-драма, телевизијска драма;

- из основа сценске и филмске културе: слика, реч, звук, филмска музика, ситуација, радња, јунаци филма, елементи филмског израза, филмске врсте, од синопсиса до сценарија; филм, телевизија, књижевност (сличност и разлике).

Са стеченим знањима, која се у програму средњих стручних школа проширују и продубљују, ученик може активно да учествује у интерпретацији књижевног дела.

Интерпретативно-аналитички методички систем је основни вид наставе књижевности и њега треба доследно примењивати приликом упознавања ученика са изабраним књижевним делима која су предвиђена програмом. Наравно, не треба очекивати да се сва програмом предвиђена дела обрађују на нивоу интерпретације као најпотребнијег аналитичко-синтетичког приступа књижевном делу. Наставник треба да процени на којим ће делима радити интерпретацију, а на којим осврт, приказ или, пак, проблемско-стваралачки методички систем.

Нема сумње да овакав програм књижевности у средњим стручним школама повремено тражи и примену експликативног методичког система када се мора чути наставникова реч, и то најчешће приликом давања информација о епохама које се проучавају, као и у свим другим ситуацијама у којима наставник не може рачунати на ученикова предзнања (на пример: основне информације о почецима писмености, да је његов говор модел правилног, чистог и богатог језика каквом треба да теже његови ученици).

Књижевна дела из програма лектира имају равноправан третман са делима из обавезног програма књижевности и обрађују се по истом методичком систему. Треба напоменути да се из лектире која је дата по избору ученика и наставника не морају обрадити сви писци, већ књижевно дело оног писца за које се опредељују ученици и наставник.

ЈЕЗИК

Програм наставе језика у средњим стручним школама конципиран је тако да омогући ученицима стицање знања и о језику као друштвеној појави и о језику као систему знакова. Циљ је да ученици, поред знања о свом матерњем језику, стекну и опште лингвистичка односно социолингвистичка знања неопходна образованом човеку. Ова општа знања су функционално повезана са наставом матерњег језика. Главни део тих знања обрађује се у сегменту општи појмови о језику. Као у уводном делу сегмента књижевни језик (у првом разреду) и сегменту језички систем и науке које се њиме баве; али се општи појмови обрађују и током целе наставе - у вези са одговарајућим партијама о српском као матерњем језику. Инсистирање на једном теоријски и методички вишем нивоу изучавању језичких појава даје нови квалитет настави која обухвата и знања с којима су се ученици сретали у основној школи. Ова знања, поред своје општеобразовне вредности и значаја за олакшавање и побољшавање наставе српског језика, треба да послуже и лакшем савлађивању градива из страних језика.

Део програма књижевни језик вишеструко је значајан. Његовом реализацијом ученици треба да стекну знања и изграде одговарајуће ставове о српском књижевном језику и о значају књижевнојезичке норме и језичке културе. Овај део програма укључује и наставу о развоју књижевног језика.

У сегменту програма посвећеног организацији и функционисању језичког система не обрађују се само чисто граматички аспекти језичког система већ се обухватају и функционални аспекти. Зато су, између осталог, у синтаксу унети и елементи лингвистике текста и граматике. Посебан је значај дат лексикологији (која се надовезује на део о творби речи), и то не само да би ученици стекли више знања о речничком благу свога језика него и да би развили правилан однос према разним појавама у лексици.

У обради свих сегмената програма треба се надовезивати на знања која су ученици стекли током претходног школовања. Међутим, овде није реч о простом обнављању и утврђивању раније стечених знања, него о добијању целовите слике о српском језику, и као што је већ речено, о усвајању једног квалитативно вишег приступа проучавању језичке организације и језичких законитости.

Веома је важно да се настава језика повеже са осталим деловима овог наставног предмета. Наиме, ова настава пружа лингвистичка знања која ће бити подлога за тумачење језика и стила књижевних дела, с тим што ова дела пружају и одговарајући материјал за уочавање естетске функције језика. С друге стране, настава језика се мора повезати и са наставом културе изражавања. Тиме ће лингвистичка знања (о акценатском систему, творби речи, лексикологији, синтакси итд.), као и проучавање правописа, допринети да ученици боље и поступније усвоје књижевнојезичку норму и да побољшају своје изражајне способности.

КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА

Вежбе у усменом изражавању треба у средњим стручним школама да дају одређени степен правилне артикулације, дикције, интонације, ритма и темпа у читању и казивању лирског, епског и драмског текста. Ове се вежбе, по правилу, реализују у току обраде књижевног текста на тај начин што ће наставник, директно, својим читањем, говорењем или уз помоћ снимка, анализирати одговарајуће елементе правилног усменог изражавања како би их ученици уочили. Стечена сазнања трансформишу се у вештине и умења на тај начин што ученици интерпретирањем књижевних текстова настоје да сами достигну одговарајући степен вештине и умења ове врсте. Стечене способности се даље увежбавају различитим облицима усменог изражавања ученика

(извештавање, расправљање, реферисање и др.). Већина предвиђених облика ове наставе непосредно се укључује у наставу књижевности или примене за израду писмених састава.

У првом разреду (делимично и у другом) веома је упутно да наставник ученицима демонстрира методологију израде писменог састава. У том смислу корисно је комбиновати индукцију и дедукцију. На одабраном узорку (расправа, извештај и др.) треба анализирати његову композицију, функцију одељака и остале елементе (примереност стила и сл.). Затим се ученицима може дати задатак да припреме грађу о једној теми, али да прикупљену грађу не обликују већ да се то уради на часу. Вежба у методологији израде писменог састава на основу прикупљене грађе требало би да буде демонстрација целокупног поступка израде писменог састава: од анализе теме, одређивања њеног тежишта, селекције прикупљене грађе, распореда појединости с гледишта добре композиције, до обликовања грађе и рада на усавршавању текста. Рационализација наставе у овом послу постиже се на тај начин што ће узорак текста бити у вези с књижевним делом из програма за одређени разред.

И диференцирање функционалних стилова ваља обављати на узорцима које је наставник одабрао. Да би ученик био оспособљен да свој језик и начин изражавања подеси врсти писменог састава (излагања), треба да напише конкретан састав (припреми излагање). Вежбе ове врсте треба понављати све док сваки ученик не буде оспособљен да се служи одређеним облицима изражавања. Да би се постигао већи наставни учинак, корисно је наћи неопходну психолошку мотивацију. Због тога ученике треба обавестити не само о коначном циљу који се жели постићи одређеним системом вежбања него и о сврсисходности појединих парцијалних вежбања која чине интегралну целину. Тако, на пример, ако су ученици обавештени да ће следећи писмени задатак бити у форми расправе или приказа, онда и конкретне вежбе треба да буду подређене том циљу. Наставник ће на одабраном моделу конкретног облика изражавања показати ученицима његове битне карактеристике, подразумевајући ту и примереност језика и стила. После тога ученици у форми домаћег задатка чине прве покушаје да самостално напишу састав одређене врсте. Читањем и коментаришањем домаћих задатака ученици се даље оспособљавају у писменом изражавању и овладавању одређеним врстама састава. Када је наставник стекао утисак да су сви ученици релативно овладели одређеном врстом писменог изражавања, утврђује час израде школског писменог задатка. Резултати таквог поступка показују се у школском писменом задатку, па се на основу њих планира даљи рад на усавршавању културе изражавања ученика. Ако више ученика не постигне одређени успех, цео се процес понавља.

Оквирни број часова који је предвиђен за усмено и писмено изражавање означава укупно време, а не и број вежби у току наставне године (препоручује се организовање већег броја краћих вежби с прецизно одређеним циљевима).

Током наставне године ученицима се дају писмени задаци (у складу са облицима и врстама наведеним у програму културе изражавања). По правилу, наставник је обавезан да прегледа и анализира задатке свих ученика. Одабрани задаци (не само најуспешнији) читају се и коментаришу на часу (делу часа). Поред писмених, у складу са захтевима програма, наставник даје ученицима и друге врсте конкретних домаћих задатака (усмених, практичних – примерених могућностима ученика и њиховој оптерећености разним обавезама).

Израда школског писменог задатка, по правилу, траје један час. Изузетно, кад то поједини облици писменог изражавања изискују, израда задатака може трајати и дуже од једног часа.

Predmet: Engleski jezik

Razred: III

Cilj predmeta: Sticanje, proširivanje znanja i umeća u svim jezičkim aktivnostima i upoznavanje kulturnog nasleđa stvorenog na tom stranom jeziku i osposobljavanje za dalje obrazovanje i samoobrazovanje.

Zadaci nastave stranog jezika su:

stvaranje raznovrsnih mogućnosti da kroz različite sadržaje i oblike rada tokom nastave stranog jezika, ciljevi i zadaci obrazovanja, kao i ciljevi nastave stranih jezika budu u punoj mjeri realizovani,

-razvijanje saznavnih i intelektualnih sposobnosti učenika, njegovih, humanističkih, moralnih i estetskih stavova,

-sticanje pozitivnog odnosa prema drugim jezicima i kulturama kao i prema sopstvenom jeziku i kulturnom nasleđu, uz uvažavanje različitosti i navikavanje na otvorenu komunikaciju,

-sticanje svesti o funkcionisanju stranog jezika i korelacija kako sa maternjim jezikom tako i sa ostalim predmetima,

-usvajanje novog u što većem broju, vokabulara, koji će učeniku omogućiti usmenu i pismenu komunikaciju na najvišem nivou u dosadašnjem školovanju kao i odličnu komunikaciju i sporazumevanje sa ljudima iz drugih zemalja,

-osposobljavanje učenika da nastavi, na višem nivou obrazovanja i samostalno, učenje istog ili drugih stranih jezika na različite načine i u svim okolnostima koje život stvori.

polazna osnova: službeni glasnik strana 29/33 broj 6

preporučena literatura: ZUNS Beograd, engleski jezik za drugi razred srednje stručne škole, stručna literatura, Gramatika engl.jezika, Longman Advanced grammar, L.G.Alexander, stručna literatura, Dictionary

Zadaci nastave stranih jezika su da učenici:

-usvoje predviđene morfosintaksičke strukture i oko 750 novih reči i izraza uključujući i terminologiju vezanu za struku;

-praktično ovladaju jednostavnim govornim jezikom i steknu nova jezička znanja neophodna za radu struci;

-neguju pravilan izgovor, usavršavaju ortografiju i utvrđuju i proširuju osnove gramatike stranog jezika;

rečnika i drugih izvora informacija.

Komunikativne funkcije:

Govorne modele koji se upotrebljavaju pri komuniciranju u realnim životnim situacijama, uvežbavati i proširivati iz razreda u razred; privlačenje pažnje, oslovljavanje poznate i nepoznate osobe; iskazivanje dopad; iskazivanje dopadanja i nedopadanja, slagaje i neslaganje s mišljenjem sagovornika; traženje i davanje obaveštenja; čestitanje i iskazivanje lepih želja; pozivanje u goste, prihvatanje i neprihvatanje poziva, izražavanje zadovoljstva i nezadovoljstva; čuđenja i iznenađenja; iskazivanje fizičkih tegoba, raspoloženja, zabrinutosti.

Nedeljni fond časova 2, 70 časova godišnje

Nastavne teme/ ostvarivanje programa :

Obnoviti rečenične modele obuhvaćene u osnovnoj školi kao i u prvoj godini; red reči u rečenici

.Mesto priloga i priloških odredbi

-Pitanja

a)"WH" questions

"Where are you going?", " How can we get there?"

b) alternativna pitanja

"Did you take a bus or did you walk?"

c) učtiva pitanja

"Would you open the window, please?"

d) pitanja sa predlogom na kraju

"What are you looking for?"

Indirektni govor

a) Izjave bez promene glagolskog vremena (glagol glavne rečenice u jednom od sadašnjih vremena)

"I'll come as soon as you can." He says that he will come as soon as he can.

b) molbe, zahtevi, naredbe

"Come back!" He told me to come back.

"Pass me the bread, please." "He asked me to pass him the bread.

c) pitanja sa promenom reda reči - bez promene glagolskog vremena (glagol glavne rečenice u jednom od sadašnjih vremena)

-Yes/No questions.

"Have you seen Mary?" he wants to know if I have seen Mary.

-"WH" questions.

"Where are you going?" He asks where I am going.

Grupa 2 -Imenička grupa

1.član

-Obnoviti i utvrditi upotrebu određenog i neodređenog člana.

-Određeni član uz imena godišnjih doba, obroka, naziva država.

The spring of 1957 was very warm. The breakfast we had yesterday was very good. He lives in the USA.

-Neodređeni član u izrazima za vreme, količinu, meru i u uzvičnim rečenicama.

50 miles an hour, 16 dinars a kilo, two pound a yard;

What a mess!

-Nulti član uz imena sportova i igara,

He plays volleyball.

2.imenice

Množina imenica -obnoviti

Kongruencija imenica sa glagolom u jedini

news, information, furniture, mathematics i dr.

The news is on at ten o'clock. Mathematics is a difficult subject.

-Zbirne imenice sa glagolom u množini

people, cattle, police itd.

There was a lot of people in the street. The cattle are sold.

-Sinkretizam jednine i množine

sheep, deer, trout, itd.

-Drugi nominali- gerund

a) u funkciji subjekta

Swimming is my favourite sport

b) u funkciji objekta (posle glagola like, hate, start, sport itd.)

She likes cooking.

3.zamenički oblici

a) Zamenice

-Obnoviti one lične, pokazne, prisvojne, relativne i odrične zamenice predviđene programom za prvu godinu.

-Uzajamno-povratne zamenice - each other, one another,

Mary and Peter see each other almost every day. People from different countries can hardly understand one another.

IT uz kopolzativne glagole

It is raining. It is cold.

-Neodređeno ONE

I lost a friend but you gained one.

b) Determinatori

-Neodređeni determinatori- some, any

They want some paper. I don't have any bread left.

-odrični determinator no

There are no eggs in the fridge. There's no water in the glass.

4.Pridevi

Obnoviti poređenje prideva

5. brojevi

decimalni, razlomci, četiri računске radnje

6. kvantifikatori

obnoviti many/much, a lot of/ lots of; few/little

3. glagolska grupa

1. glagoli

-vreme i aspekt glagola

-obnoviti glagolske oblike predviđene programom za osnovnu školu

-The Simple Present Tense za izražavanje buduće radnje

What time does your plane takes off?

-The Present Perfect tense - proširiti upotrebu priloškim odredbama *lately, recently*

-The Present Perfect Continous Tense

She has been living in London for two years now.

-The Past Perfect Tense

When we came the train has already left.

modalni glagoli

a) can(be able to, be allowed to), could

Sorry, but I can't come tomorrow. Can I smoke in here?

Could I smoke in here?

b) must (have/ got / to, be obliged to)

I've got to go now.

-Pasivne konstrukcije - za isticanje bezličnosti i za navođenje naučnih činjenica

The new motorway has been opened to traffic. Oxygen is found ind the air.

-Dvočlani glagoli (frazalni i predložki)

apply for, shout for, bring up i dr.

2. Prilozi

Poredjenje priloga

3. Predlozi

Obnavljanje

4. Tvorba reči

Najčešći prefiksi i sufiksi za tvorbu prideva

il-, im-, ir-, un-, -able, -fil, -less idr.

5. Ortografija

Osnovna pravila interpukcije. Pisanje velikih slova.

6. leksikologija

Idiomi i frazeologizmi

7. Leksikografija

Sruktura i korišćenje dvojezičnih rečenica.

Planom i programom su obuhvaćena dva pismena zadatka u toku školske godine i 8 pismenih vežbi;

Mesto izvodjenja nastave -učionica i kabinet agrocentra, koji se nalazi u sklopu škole;

Metode koje se koriste u nastavi su : direktna, ekletička, indirektna, rad po grupama, kao i ostali nastavni oblici, frontalni, tandem, grupni.

Nastavna sredstvaČ kasetofon, cd-pejer, nastavni listići, mape, karte, fleš karte

Obrazovni zadaci su ponavljanje vokabulara kao i snalaženje sa novim rečima, frazama i izrazima.

Vaspitni zadaci su razvijanje kod učenika osećaj za stranim jezikom, snalaženje sa istim, kao i potreba za stalnim napredovanjem i nadograđivanjem znanja.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. Назив предмета: физичко васпитање

3. Разред: III

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	64					64
IV						

5. Статус предмета: обавезан

6. Циљеви: циљ наставе физичког васпитања је задовољавање основних биопсихосоцијалних потреба ученика у области физичке културе, формирање правилног схватања и односа према физичкој култури и трајно подстицање ученика да ове активности уграде у свакодневни живот и културу живљења.

Задатци- физичког васпитања

- квалитативно и квантитативно продубљивање физичких способности и спортско-моторичког образовања, започетих на раднијим ступњевима образовања.

- оспособљавање ученика за самосталан рад и самоконтролу у одржавању физичке кондиције, јачање здравља и нези тела.

- стварање услова у којима ученик доживљава радост слободног стваралачког ангажовања у спортским и рекреативним активностима.

- проширивање знања које доприноси објективно сагледавање вредности и могућности физичке културе.

- неговање хигијенских и других културних навика за обучавање и јачање знања.

7. Службеном гласнику РС - Просветном гласнику", број 4/91).31.05.1991

8. Препоручена литература: атлетика техника др. Ђорђе Стефановић, рукомет техника мр. Саша Марковић, одбојка техника мр. Драган Нејић.

9. Корелација са другим предметима: биологија, физика

10. Начини остваривања програма: садржаји програма усмерени су на: развијање физичке способности, спортско техничко образовање, повезивање физичког васпитања са животом и радом

Развијање физичких способности. програм предвиђа да се развијање физичких способности остварује на сваком часу физичког васпитања од првог до четвртог разреда. Програмирање врши наставник физичког васпитања према стању могућностима и потребама сваког ученика. На сваком часу физичког васпитања један део времена треба посветити:

- развијању основних елемената физичке кондиције – снаге, брзине, равнотеже, спретности, прецизности и издржљивости.

- учвршћивању нормалног држања тела у мировању и кретању

Спортско техничко образовање

Реализује се у оквиру заједничког програма (атлетика и вежбе на справама и тлу) и програма по избору, да би се обезбедили друштвени интереси, заједнички програм је детаљно разрађен и треба да га усвоје сви ученици, па су у том смислу по разредима и предвиђени минимални образовни захтеви, које сваки ученик треба да оствари.

Повезивање физичког васпитања са животом и радом.

Садржај подручја предвиђа активности којима се физичко васпитање директно повезује са животом и радом. При том трба водити рачуна о следећем:

а. излети, кросеви, логоровање и друге активности организују се на нивоу школе уз сарадњу наставника сродних предмета и осталих наставника. Садржај ових активности трба планирати на нивоу наставничког већа, односно предвидети садржаје више образовно васпитних подручја.

б. школска и међушколска такмичења школа организује по систему који не изискује велике материјалне трошкове и путовања, стимулише ућешће свих ученика.

Годишњи план, програм и распоред излета, кросева, логоровања, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује на почетку школске године наставничко веће на предлог стучног актива наставника физичког васпитања.

Актив наставника физичког васпитања самостално одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса.

Часови у току недеље трба да буду распоређени у једнаким интервалима, не могу се одржавати као блок часови. Настава се не може истовремено одржавати за два одељења ни на спортском терену, ни у сали за физичко вежбање.

1. Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

2. Назив предмета: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАЊЕ У БЛОКУ

3. Разред: Трећи

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III				30		30
IV						

5. Статус предмета: ОБАВЕЗНИ

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је постизање одређеног степена психофизичких способности за обављање послова и радних задатака на терену (у ловишту и рибарском ревиру).

Задаци наставе предмета су:

– тренинг ученика – стрељаштво;

7. СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Увод у стрељаштво;

Мере сигурности и понашање на стрелишту;

Гађање ваздушном пушком;

Гађање ваздушним пиштољем;

Гађање ловачком пушком и пиштољем;

Увежбавање гађања ваздушном пушком.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује на терену у одговарајућим шумским подручјима (ловиштима и риболовним реверима) и наставним базама. Реализација наставе се планира у току школске године у зависности од сезоне која је актуелна за реализацију појединих програма (јесен–зима, за прво полугодиште и пролеће–лето, за друго полугодиште).

У реализацији практичне обуке ученика, поред наставника школе учествују и стручни сарадници и демонстратори из предузећа и наставних база. Предметни наставници школе су у обавези да у сарадњи са стручњацима из предузећа, односно наставне базе сачине оперативни план и програм за реализацију наставе.

Настава се реализује са смештајем ученика на терену. Безбедност ученика приликом реализације наставе у блоку, на терену, се спроводи у складу са Правилником о организовању и извођењу практичне наставе ученика. Укупан ангажман смештаја, исхране, практичног рада, слободних активности и сл. јесте у функцији стицања знања и вештина за брзо укључивање у рад након завршеног школовања.

1. **Образовани профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** Француски језик

3. **Разред:** Трећи

4. **Остваривање образовно-васпитног рада, облици и трајање:**

Разред	Настава				Пракса	Укупно
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	70					70
IV						

5. **Статус предмета:** Обавезни

6. **Циљеви предмета:**

Циљ наставе страних језика је стицање, проширивање и продубилживање знања и умења у свим језичким активностима, упознавање културног наслеђа створеног на датом страном језику и оспособљавање за даље образовање и самообразовање.

Задаци наставе страних језика су да ученици:

- Усвоје говрни језик у оквиру нових 1000 (словима: хиљаду) речи и израза укључујући и терминологију значајну за дату струку, што је у току осам година учења језика чини укупан фонд од око 2400 речи и израза продуктивно, а рецептивно и више;
- Негују правилан изговор и интонацију уз обраћање посебне пажње на оне ритмичке и прозодијске схеме које су битне у усменом изражавању;
- Разумеју говор (непосредно и путем медија) и спонтано се изражавају у оквиру теме из свакодневног живота и општих тема струке, уз исказивањеличног става и расположења;
- Овладају техником информативног читања, разумеју сложеније језичке структуре у тексту и упознају особености језика струке читањем текстова везаних за теме из области дате струке;
- Даље савлађујуоснове ортографије ради коректонг писменог изражавања у оквиру усвојене лексике и језичких категорија;
- Развијају разумевање писаног стручног текста, писање резимеа, налаза, извештаја и оспособљавају се за њихову усмену интерпретацију; стичу нова сазнања о карактеристикама земаља и народа чији језик уче, њиховог начина живота и обичаја;
- Оспособљавају се за вођење разговора о нашој земљи, њеним природним лепотама, културним и историјским тековинама;
- Шире своју општу културу, развијају међукултурну сарадњу и толеранцију и своје интелектуалне способности;
- Оспособљавају се за даље образовање и самообразовање у области језика и струке коришћењем речника, лексикона и друге приручне литературе.

Комуникативне функције: Обнављање, утрђивање и проширивање оних комуникативних јединица са којима се ученик упознао у основној школи:

ословљавање познате и непознате особе; исказивање свиђања и несвиђања, слагања и неслагања са мишљењем саговорника; тражење и давање дозволе; честитање и исказивање лепих жеља; позивање у госте; прихватање и неприхватање позива; обавештење и упозорење; предлагање да се нешто уради; одобравање или неодобравање нечијих поступака; приговори, жалбе; изражавање чуђења, изненађења, уверености, претпоставке или сумње; давање савета; исказивање симпатија, преференције, саучешћа; изражавање физичких тегоба, расположење

7. Препоручена литература за реализацију предмета:

- Постојећи одобрени уџбеници
- Популарна литература
- Интернет

8. Корелација са другим предметима:

- Српски језик и књижевност
- Стручни предмети

**9. Начин остваривања програма:
Објашњење програма**

У изради овог програма примењени су исти принципи као и у изради програма првог страног језика, тј. принцип спиралног програмирања. Приликом усвајања градива инсистира се на комуникативном приступу, а граматика се учи когнитивно. Неки захтеви су означени са /P/ што значи да их треба усвојити само на нивоу разумевања.

Програм другог страног језика се, посебно у почетној фази, мора третирати као општеобразовни предмет.

Предложена стручна тематика је одабрана тако да не ремети нормално усвајање језика; она треба да буде усклађена са садржајима стручних предмета.

Комуникативне функције наведене су на крају заједничког дела програма и дате су за укупан период учења другог страног језика. Обрађују се од I-III разреда, а обогаћују и нијансирају из разреда у разред.

III разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Синтакса реченице

Зависне реченице (субординација)

а) Везничке реченице:

Временске са **quand** (основна синтакса) **dés que, avantque, pendant que**.

Узрочне са **parce que, puisque**.

Погодне са **si** (Si je viens, si j'avais...)

б) објекатске реченице са **que** : најважнији глаголи који захтевају индикатив, односно субјунктив.

Слагање времена. Само у случајевима када је у објекатској реченици са **que** индикатив, а у главној неко прошло време.

в) зависно-упитне реченице: најважнији обрти.

г) релативне реченице са **qui, que** - основна правила. Употреба инфинитива: неколико најважнијих глагола који инфинитивну допуну везују: 1. без предлога, 2. помоћу **de**, 3. помоћу **à**. Конструкција **voir + инфинитив презента**. Партицип презента и герундив у функцији зависне реченице.

Морфологија са синтаксом реченичких делова

А) Именичка група

Именице. Проширивање знања о грађењу женског рода и множине. Чланови. Одређени, неодређени и партитивни – основна правила употребе. Партитивно **de** после израза за количину.

Демонстративни као детерминанти.

Посесиви као детерминанти.

Бројеви. Систем простих, редних бројева и разломачки бројеви. Придеви.

Проширивање знања о грађењу женског рода и множина. Поређење придева. Придеви са два рода у мушком роду.

Предлози. Употреба **à, de en, par dans**.

Б) Глаголска група

Личне заменице. Систематизација ненаглашених и наглашених облика.

Заменица **on**.

Прилошке заменице: **en, y** (основна правила употребе)

Глаголи. Времена индикатива: футур, имперфект, плусквамперфект

Времена субјунктива: презент. Кондиционал презента.

Партицип перфекта.

Прономинални глаголи (у горе наведеним облицима.) Слагање партиципа перфекта – основна правила.

Прилози. Преглед прилошких група.

Фонетика

Вежбе из фонетике:

1. Основне самогласничке опозиције:
 - Образац **lit (lu) loup**
 - Обрасци **peur/ rére, le/les, mener-mené, je dis/j'ai dit**
2. Изговор полувокала.
3. Везивање у групи детерминант + именица и у групи лична заменица + глагол.
4. Интонације прости и простопроширене потврдне и упитне реченице.

Правопис

Правопис облика предвиђених за овај разред. Дијакритички знаци.

Лексика

Неколико најважнијих хомонимских серија.

Лексикографија

Структура и употреба стручног речника

Образовни профил- Техничар за ловство и рибарство

Назив предмета-Грађанско васпитање

Разред-3

Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање-теоријска настава 35

Статус предмета-обавезно изборни

ТЕМЕ-

1. Уводни час
2. Демократија и демократско одлучивање
3. Грађански живот, политика и власт
4. Ограничена власт
5. Подела власти
6. Појам грађанин / грађанка
7. Грађани / грађанке и поштовање закона (припрема за дебату и дебату)
8. Упознавање са радом локалне власти и самоуправе (посета општини)
9. Грађанско и цивилно друштво
10. Карактеристике цивилног друштва
11. Однос цивилног друштва и државе
12. Грађански активизам за и против (припрема за дебату и дебату)
13. Претпоставке грађанског друштва
14. Људска права - 1
15. Људска права - 2
16. Грађани моје општине - 1
17. Грађани моје општине - 2
18. Грађанска иницијатива
19. Грађанска иницијатива - формулисање
20. Грађанска иницијатива - презентација и анализа рада по групама
21. Грађанска иницијатива - формални предлог
22. Скупштина - припреме за заседање
23. Скупштина - заседање
24. Удружења грађана - право на самоорганизовање
25. Удружења грађана – упознавање с радом локалних удружења грађана
26. Планирање локалне акције – избор проблема
27. Планирање локалне акције – кораци у планирању
28. Планирање локалне акције – прикупљање података, формулисање проблема, циљева и задатака
29. Планирање локалне акције – план надгледања и оцене успешности
30. Планирање локалне акције – одређивање циљних група, анализа окружења и изградња подршке
31. Планирање локалне акције – осмишљавање поруке и одабир канала комуникације
32. Планирање локалне акције – прикупљање средстава и план активности
33. Планирање локалне акције - припрема за јавну презентацију
34. Планирање локалне акције - јавне презентације у школи
35. ЗАВРШНИ ЧАС - Шта носим са собом?

ЦИЉЕВИ-

1. Циљ ове радионице је да се ученици информишу о програму предмета, његовим циљевима и задацима, начину рада, и да се међусобно упознају.
2. Циљ ове радионице је да помогне ученицима да разумеју да је начин доношења одлука једна од важних одлика демократије
3. Циљ ове радионице је да се грађански живот, политика и власт препознају као различите али испреплетене јавне делатности
4. Циљ ове радионице је да се ученици упознају са неопходношћу и сврхом ограничења власти.
5. Циљ ове радионице је да се ученици упознају са једним од начина ограничења власти - поделом власти.
6. Циљ ове радионице је да се ученици упознају са политичким одређењем појма грађанин/грађанка.
7. Циљ ове радионице је да ученици размисле о улози закона у демократској држави и о важности поштовања закона као елементу улоге грађана/грађанке

8. Кроз непосредно искуство упознати се са радом локалне самоуправе у властитој средини
9. Циљ ове радионице је да ученици стекну основна знања о цивилном и грађанском друштву.
10. Циљ ове радионице је да се ученици ближе упознају с карактеристикама цивилног друштва.
11. Циљ ове радионице је да ученици разумеју да постоје активности које предузима само држава, активности које су у домену цивилног друштва и оне које припадају њиховом заједничком пољу деловања
12. Циљ ове радионице је да ученици продубе своје разумевање улоге грађана и значаја грађанског активизма и да размотре мотиве оних грађана који не/узимају активно учешће у јавном животу
13. Циљ ове радионице је да се ученици упознају са факторима који подстичу или ометају демократски развој друштва
14. Циљ ове радионице је да помогне ученицима да разумеју појам људских права и да укаже на њихову универзалност.
15. Циљ ове радионице је упознавање ученика с појединим врстама људских права.
16. Циљ ове радионице је испитивање сопствене информисаности и спремности да активно учествују у решавању постојећих друштвених проблема.
17. Циљ ове радионице је утврђивање информисаности грађана о пословима општине и спремности грађана да активно учествују у решавању постојећих друштвених проблема.
18. Циљ ове радионице је да се ученици упознају са грађанским иницијативама као једним од облика непосредног учешћа грађана у јавним пословима.
19. Циљ ове радионице је да ученици уобличе своје грађанске иницијативе и да испланирају неопходне кораке за њихову реализацију како би једна иницијатива покренута од грађана била што успешнија. Вежба обухвата процесе који претходе одлучивању о покренутој проблему (интересу грађана) у Скупштини.
20. Циљ овог часа је да ученици кроз презентацију и дискусију, анализирају формулисане иницијативе и на тај начин провежбају знања усвојена на претходним часовима.
21. Циљ ове радионице је да се ученици упознају са разликом између формалне и неформалне иницијативе као и правилима формулисања формалног предлога који се упућује Скупштини.
22. Циљ ове радионице је упознавање са структуром и функционисањем Скупштине као једне од институција власти, као и упознавање са правилима рада и процедуром одлучивања у Скупштини
23. Циљ овог часа је да се кроз симулацију заседања скупштине ученици упознају са функционисањем Скупштине као једне од институција власти и процедуром на основу које се у Скупштини одлучује о предлозима грађана.
24. Циљ ове радионице је да ученици упознају и разумеју појам *удружење грађана (невладина организација)*
25. Циљ ове радионице је да се ученици упознају с радом локалног удружења грађана као примером добре праксе
26. Циљ ове радионице је да ученици, користећи искуства из претходне године и знања стечених у овој, изврше одабир проблема и да се припреме за његово решавање.
27. Циљ ове радионице је да се укаже на значај планирања за успешну реализацију локалних акција и да се започне са планирањем конкретних акција разреда.
- 28. Циљ ове радионице је да се ученици ближе упознају са важношћу континуираног прикупљања података и прецизног формулисања проблема, циљева и задатака.**
- 29. Циљ ове радионице је да се ученици ближе упознају са неопходношћу континуираног проверавања колико се акција успешно одвија и какви су јој резултати.**

30. Циљ ове радионице је да се ученици упознају са важношћу обезбеђивања подршке од стране појединаца, група и организација које су заинтересоване за решавање проблема и који могу допринети успешности локалне акције.

31. Циљ ове радионице је да се ученици ближе упознају са појмом и значајем комуницирања са јавношћу као и карактеристикама добре поруке.

32. Циљ ове радионице је да се ученици ближе упознају са значајем и начинима планског прикупљања средстава и детаљног планирања активности

33. Циљ ове радионице је да се ученици ближе упознају са значајем и начинима планског прикупљања средстава и детаљног планирања активности

34. Циљ ове радионице је да се ученици представе јавности планове локаних акција и на тај начин обезбеде подршку својим активностима.

35. Циљ ове последње радионице је да се ученицима пружи прилика да процене програм као целину и размене своја искуства везана за праћење овог програма

ИСХОДИ-

- 1. Упознавање ученика са садржајем и циљевима предмета
- Упознавање са начином рада
- Међусобно представљање
- 2. Подсећање на значај правила (норми и процедура) за функционисање друштвене заједнице
- Разликовање демократског од недемократског одлучивања
- Разликовање непосредне и посредничке демократије
- Указивање на факторе који одређују степен демократичности одлучивања
- 3. Раздвајање личног дела живота грађана од њихове јавне делатности
- Одређење појмова грађански живот, политика и власт
- Разликовање политике и власти
- 4. Разјашњење зашто је важно да власт буде ограничена
- Анализирање различитих начина ограничења власти
- 5. Указивање да је подела власти један од начина њеног ограничења
- Усвајање знања о подели власти на извршну, судску и законодавну
- Објашњење надлежности сваке инстанце (ране власти) и механизма међусобног ограничења
- 6. Разликовање и издвајање политичког одређења појма грађанин/грађанка од осталих значења овог појма
- Разумевање политичког одређења појма грађанин/грађанка
- 7. Проналажење аргумената за становиште које се заступа
- Анализа и избор аргумената
- Јавно заступање ставова
- Практиковање комуникацијских техника и вештина
- 8. обилажење просторија у којима се одвија рад локалне самоуправе
- упознавање са врстама делатности које се ту одвијају
- разговор са носиоцима локалне самоуправе о њиховом послу
- 9. основно одређење појмова: грађанско и цивилно друштво
- упознавање са односима између грађанског и цивилног друштва
- 10. увиђање да цивилно друштво повезује грађанска права, грађанске иницијативе и јавност;
- уочавање да је улога цивилног друштва да допуњава и контролише државу
- 11. упознавање са активностима цивилног друштва и државе
- уочавање односа цивилног друштва и државе
- 12. проналажење аргумената за становиште које поједине групе заступају
- анализа и избор аргумената
- јавно заступање ставова
- вежбање у заснивању ставова и практиковање комуникацијских техника и вештина
- 13. уочавање услова који омогућавају и потпомажу постојање демократског друштва
- уочавање чинилаца који угрожавају постојање демократског друштва
- 14. ближе одређење појма људских права
- указивање на значај људских права за сваког појединца
- препознавање теме људских права у дневној штампи

- 15. упознавање са садржином појединих права
- промовисање људских права
- 16. указивање на могућности за учешће грађана у јавним пословима
- процена сопствене упућености у рад општине и степена спремности да се активно учествује у решавању постојећих друштвених проблема
 - 17. истраживање информисаности грађана о пословима општине и спремности грађана да активно учествују у решавању постојећих друштвених проблема
- 18. Упознавање са појмом грађанска иницијатива
- Избор проблема и предлог његовог решења
 - 19. Формулисање аргумената за решавање проблема
 - Планирање кампање, финансијских трошкова и лобирања
 - 20. -презентација и анализа формулисаних иницијатива
 - анализа рада у малим групама
 - 21. разумевање разлика између формалне и неформалне иницијативе
 - упознавање са формом и садржином предлога као формалног начина остваривања права грађана да непосредно учествују у доношењу одлука
 - 22. упознавање са правилима и процедурама у Скупштини
 - подела улога (председник Скупштине, секретар, председник ИО, председници одборничких група, одборници, посматрачи)
 - 23. изношење предлога грађана
 - дискусија о предлозима грађана
 - гласање о предлозима грађана
 - 24. Упознавање са појмом, улогом и врстама удружења грађана
 - Разумевање карактеристика удружења грађана
 - 25. Представљање локалног удружења грађана
 - Разговор о активностима и акцијама које је ово удружење грађана спровело у локалној заједници
 - 26. Утврђивање «слике стања» разреда/групе у односу на планирање и реализацију локалних акције
 - Одабир проблема/теме/потребе због које ће се планирати и реализовати локална акција.
 - 27. Истицање значаја планирања
 - Упознавање са корацима у планирању и утврђивање њиховог редоследа
 - 28. Прецизно дефинисање сваког проблема
 - Формулисање циљева у односу на изабране проблеме
 - Формулисање задатака у односу на постављене циљеве
 - 29. Упознавање ученика са значајем надгледања и оцене успешности
 - Упознавање са начинима оцене успешности (евалуације) локалне акције
 - 30. Одређивање циљних група
 - Анализа окружења у циљу идентификовања свих оних организација, институција и појединаца који могу допринети успешности локалне акције
 - Планирање изградње подршке
 - 31. Избор циљне групе и њој одговарајућег канала комуникације
 - Осмишљавање поруке која се упућује изабраној циљној групи да би се пробудио њен интерес за решавање проблема
 - 32. Разумевање процеса прикупљања средстава
 - Рад на временском плану акције
 - 33. Одабир циљних група које ће бити позване на јавну презентацију
 - Организација јавне презентације пројекта
 - Припрема плана активности везаних за организацију јавне презентације
 - 34. Предстаљање ученичких пројеката
 - Обезбеђивање подршке за реализацију локалне акције
 - 35. размењивање мишљења о часовима Грађанског васпитања и њиховим ефектима
 - размењивање мишљења о властитим искуствима на Грађанском васпитању
 - пружање међусобне подршке

Препоручена литература за реализацију предмета-

Водич за наставнике-грађанско васпитање за трећи средње школе

Интернет

Корелација са другим предметима-

Историја

1. **Образовани профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** Немачки језик

3. **Разред:** Трећи

4. **Остваривање образовно-васпитног рада, облици и трајање:**

Разред	Настава				Пракса	Укупно
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	64					64
IV						

5. **Статус предмета:** Обавезни

6. **Циљеви предмета:**

Циљ наставе страних језика је стицање, проширивање и продубилживање знања и умења у свим језичким активностима, упознавање културног наслеђа створеног на датом страном језику и оспособљавање за даље образовање и самообразовање.

Задаци наставе страних језика су да ученици:

- Усвоје говрни језик у оквиру нових 1000 (словима: хиљаду) речи и израза укључујући и терминологију значајну за дату струку, што је у току осам година учења језика чини укупан фонд од око 2400 речи и израза продуктивно, а рецептивно и више;
- Негују правилан изговор и интонацију уз обраћање посебне пажње на оне ритмичке и прозодијске схеме које су битне у усменом изражавању;
- Разумеју говор (непосредно и путем медија) и спонтано се изражавају у оквиру теме из свакодневног живота и општих тема струке, уз исказивањеличног става и расположења;
- Овладају техником информативног читања, разумеју сложеније језичке структуре у тексту и упознају особености језика струке читањем текстова везаних за теме из области дате струке;
- Даље савлађујуоснове ортографије ради коректонг писменог изражавања у оквиру усвојене лексике и језичких категорија;
- Развијају разумевање писаног стручног текста, писање резимеа, налаза, извештаја и оспособљавају се за њихову усмену интерпретацију; стичу нова сазнања о карактеристикама земаља и народа чији језик уче, њиховог начина живота и обичаја;
- Оспособљавају се за вођење разговора о нашој земљи, њеним природним лепотама, културним и историјским тековинама;
- Шире своју општу културу, развијају међукултурну сарадњу и толеранцију и своје интелектуалне способности;
- Оспособљавају се за даље образовање и самообразовање у области језика и струке коришћењем речника, лексикона и друге приручне литературе.

Комуникативне функције: Обнављање, утрђивање и проширивање оних комуникативних јединица са којима се ученик упознао у основној школи: ословљавање познате и непознате особе; исказивање свиђања и несвиђања, слагања и неслагања са мишљењем саговорника; тражење и давање дозволе; честитање и исказивање лепих жеља; позивање у госте; прихватање и неприхватање позива; обавештење и упозорење; предлагање да се нешто уради; одобравање или неодобравање нечијих поступака; приговори, жалбе; изражавање чуђења, изненађења, уверености, претпоставке или сумње; давање савета; исказивање симпатија, преференције, саучешћа; изражавање физичких тегоба, расположење

7. Препоручена литература за реализацију предмета:

- Постојећи одобрени уџбеници
- Популарна литература
- Интернет

8. Корелација са другим предметима:

- Српски језик и књижевност
- Стручни предмети

9. Начин остваривања програма:

Објашњење програма

У изради овог програма примењени су исти принципи као и у изради програма првог страног језика, тј. принцип спиралног програмирања. Приликом усвајања градива инсистира се на комуникативном приступу, а граматика се учи когнитивно. Неки захтеви су означени са /P/ што значи да их треба усвојити само на нивоу разумевања.

Програм другог страног језика се, посебно у почетној фази, мора третирати као општеобразовни предмет.

Предложена стручна тематика је одабрана тако да не ремети нормално усвајање језика; она треба да буде усклађена са садржајима стручних предмета.

Комуникативне функције наведене су на крају заједничког дела програма и дате су за укупан период учења другог страног језика. Обрађују се од I-III разреда, а обогаћују и нијансирају из разреда у разред.

1. Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

2. Назив предмета: Статистика

3. Разред : Трећи

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	-	-
III	32	32	-	-	-	64
IV	-	-	-	-	-	-

5. Статус предмета: Обавезни

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета у трећем разреду је образовање ученика за прикупљање и статистичку обраду података.

Циљ наставе предмета у четвртом разреду је стицање основних знања за уношење и коришћење података у информационе системе за ловство и рибарство.

Задаци наставе предмета су:

- стицање знања о основним фазама статистичког истраживања;
- упознавање ученика са процесом статистичког истраживања;
- оспособљавање ученика за прикупљање података;
- оспособљавање ученика за приказивање статистичких података;
- упознавање са основним карактеристикама програма за рад са базама података;
- оспособљавање за рад са програмом за рад са базама података;
- коришћење постојећих табела за креирање разних упита;
- оспособљавање за различите пословне примене програма за рад са базама података.

7. СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (2)

Појам, предмет и задаци статистике;

Статистичке методе;

Закон великих бројева;

Организација статистичке службе.

СТАТИСТИЧКО ПОСМАТРАЊЕ (4)

Организација истраживања;

Статистички скуп;

Извори података;

Снимање података и контрола.

СРЕЂИВАЊЕ И ГРУПИСАЊЕ ПОДАТАКА (4)

Врсте и фазе сређивања и груписања података;

Статистичке серије.

ПРИКАЗИВАЊЕ СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА (8)

Статистичке табеле;

Графичко приказивање;
Статистички дијаграми;
Картограми и пиктограми.

АНАЛИЗА ПОДАТАКА (14)

Сређивање вредности;
Аритметичка средина;
Хармонијска средина;
Геометријска средина;
Мадијана;
Модус;
Дисперзија серија;
Релативни бројеви;
Статистички коефицијенти;
Коефицијент корелације и индекси.

ВЕЖБЕ (32)

Статистичке методе;
Статистичко посматрање;
Сређивање и груписање података;
Приказивање статистичких података;
Анализа података.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава у трећем разреду се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се рачунари, Power Point презентације и сл. Настава се реализује у учионици и кабинету. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** ИСХРАНА ДИВЉАЧИ И РИБА СА ОСНОВАМА ЗООХИГИЈЕНЕ

3. **Разред:** ТРЕЋИ

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	32	32				64
IV						

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗАН

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је стицање теоретских знања о хранивима и начинима исхране ловне дивљачи и риба.

Задаци наставе предмета су:

- стицање знања о правилној исхрани ловне и ихтиофауне;
- стицање знања о припреми и нормативима хранива за поједине врсте ловне и ихтиофауне;
- стицање знања о прехрањивању дивљачи у отвореним ловиштима.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК, број 9 од 6. августа 2008**

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (1)

Значај исхране дивљачи у ловиштима и производним објектима;

Храна као основни еколошки фактор;

Вода као елемент исхране.

ХРАНА (10)

Врста хране;

Природна храна;

Индустријске смеше;

Додаци храни и мешама;

Храна, вредност појединих врста хранива;

Врсте и особине хране, састав оброка и учесталост узимања хране преживара, непреживара и птица, специфичност исхране у односу на старосно доба и гравидност и лактацију;

Припремање, набавка, ускладиштење, чување и давање хране;

Хигијена исхране.

ИСХРАНА ДИВЉАЧИ У ПРОИЗВОДНИМ ОБЈЕКТИМА, ОГРАЂЕНИМ ЛОВИШТИМА И ОГРАЂЕНИМ ДЕЛОВИМА ЛОВИШТА (6)

Билансирање оброка у току године;

Врсте и нормативи исхране за поједине врсте дивљачи;

Исхрана фазана, јаребица и дивњих патака у фармама;

Исхрана крупне дивљачи.

ПРИХРАЊИВАЊЕ ДИВЉАЧИ У ОТВОРЕНИМ ЛОВИШТИМА (3)

Прихрањивање ситне дивљачи, храна, период изношења, нормативи и оброци;
Прихрањивање крупне дивљачи, храна, период изношења, нормативи и оброци;
Со и вода као елеменат прихрањивања.

ЈЕДНОГОДИШЊЕ И ВИШЕГОДИШЊЕ РЕМИЗЕ (4)

ИСХРАНА РИБА (4)

Врсте хранива;
Нормативи исхране.

ОСНОВИ ХИГИЈЕНЕ ИСХРАНЕ, ХИГИЈЕНА УЗГАЈАЛИШТА ДИВЉАЧИ И РИБА (4)

ВЕЖБЕ (32)

Исхрана крупне дивљачи;
Исхрана ситне дивљачи;
Исхрана риба;
Храна (врсте, састав оброка, потребне количине хранива за поједине врсте дивљачи, категорије, нормативи исхране, хигијене исхране);
Прихрањивање дивљачи у отвореним ловиштима;
Исхрана појединих врста дивљачи.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Поњер Поинт презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика. Практични део програма се реализује интегрално, у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** Основи геодезије са топографијом и позиционирањем

3. **Разред:** Трећи

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	32	32				64
IV						

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗАН

6. **Циљеви и задаци:**

Циљ наставе предмета је оспособљавање ученика за рад са основним инструментима, прибором и опремом за мерење земљишта и његово приказивање.

Задаци наставе предмета су:

– стицање и усвајање стручних знања о методама мерења, обради података, изради планова, карти и коришћењу ГПС.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК, број 9 од 6. августа 2008**

8. **САДРЖАЈИ ПРОГРАМА**

УВОД (3)

Задаци и подела геодезије;

Јединице мере у практичној геодезији;

Размере и размерници.

МЕРЕЊЕ ДУЖИНА (3)

Справе и прибор за мерење дужина;

Директно мерење дужина пантљиком;

Поступак мерења;

Поправке резултата мерења дужи.

МЕРЕЊЕ УГЛОВА (4)

Справе за мерење углова – теодолити;

Основе метода мерења хоризонталних углова;

Основе метода мерења вертикалних углова.

НИВЕЛМАН (4)

Врсте, подела и примена нивелмана;

Нивелмански инструменти;

Прибор за нивелирање;

Основе генералног и детаљног нивелмана.

ПАДОМЕР И БУСОЛА (4)

Падомер, мерење нагиба терена;

Бусола, делови и намена;

Мерење полигона бусолом, падомером.

КАРТОГРАФИЈА (8)

Чиниоци кретања у природној средини;
Основи картографије;
Врсте и подела карата;
Читање карата;
Картографски знаци;
Израда приручних карата и скица.

ОСНОВИ ГПС СИСТЕМА (6)

Основни појмови и принципи примене ГПС технологије;
Врсте и типови ГПС пријемника;
Примена ручних ГПС система;
Навигација ручним ГПС системом.

ВЕЖБЕ (32)

РАЗМЕРЕ И РАЗМЕРНИЦИ (3);
МЕРЕЊЕ ДУЖИНА (3);
МЕРЕЊЕ УГЛОВА (4);
НИВЕЛМАН (4);
БУСОЛА, ПАДОМЕР (4);
КАРТОГРАФИЈА (8);
ГПС (6).

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се геодетски инструменти и справе, ГПС уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** ПРАКТИЧНА ОБУКА У БЛОКУ

3. **Разред:** Трећи

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III				150		150
IV						

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗНИ

6. **Циљ и задаци**

Циљ наставе предмета је оспособљавање ученика за стицање потребних вештина за обављање послова ловочувара и робочувара.

Задаци наставе предмета су:

- примена стручних знања које обухватају процесе, технике, материјале, инструменте, опрему, терминологију и поједине теоретске идеје;
- коришћење ужестручних вештина за обављање задатака;
- самосталност у раду и учењу;
- писмену и усмену комуникацију;
- сопствено разумевање и понашање;
- решавање проблема уз помоћ познатих извора информација.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.**

8. **САДРЖАЈИ ПРОГРАМА**

Основи геодезије са позиционирањем (рад са картом, бусолом, падомером и пантљиком, ГПС);

Исхрана дивљачи и риба (ускладиштење, чување, припрема, нормативи и давање хранива – храна, вода, со);

Производња и гајење дивљачи (производња у фазанеријама, јаребичарницама, гатерима и фармама крупне дивљачи);

Производња, гајење и технике лова риба;

Заштита дивљачи и риба (препознавања симптома оболелих животиња, узимање узорака за слање у надлежним ветеринарским амбулантима и институтима, давање одговарајућих лекова и сл.);

Уређаји и опрема (руковање и одржавање са појединим алатима, опремом, машинама и уређајима);

Уређење ловишта и рибњака (израда и одржавање појединих објеката).

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује на терену у одговарајућим шумским подручјима (ловиштима и риболовним подручјима, зоовертовима, резерватима, рибњацима, музејима и сл.), наставним базама, институтима и амбулантама за здравствену заштиту животиња. У зависности од програма настава се организује у више дана или једнодневно у виду стручних излета.

Реализација наставе се планира у току школске године у зависности од сезоне која је актуелна за реализацију појединих програма (јесен – зима, за прво полугодиште и пролеће – лето за друго полугодиште).

У реализацији практичне обуке ученика, поред наставника школе учествују и стручни сарадници, сарадници у настави и спољни сарадници из предузећа и наставних база. Предметни наставници школе су у обавези да у сарадњи са стручњацима из предузећа, односно наставне базе сачине Оперативни план и програм за реализацију наставе.

Настава се реализује са смештајем ученика на терену. Безбедност ученика приликом реализације наставе у блоку, на терену се спроводи у складу са Правилником о организовању и извођењу практичне наставе ученика. За време наставе ученици воде Дневник рада. Укупан ангажман смештаја, исхране, практичног рада, слободних активности и сл. јесте у функцији стицања знања и вештина за брзо укључивање у рад након завршеног школовања. Провера знања ученика врши се путем оцењивања стечених вештина на терену, као и на основу прегледа одговарајућих елабората и дневника рада.

1. Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

2. Назив предмета: ПРОИЗВОДЊА, ГАЈЕЊЕ И ТЕХНИКЕ ЛОВА РИБА

3. Разред: ТРЕЋИ

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	64					64
IV						

5. Статус предмета: ОБАВЕЗАН

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је: стицање и усвајање знања за непосредан рад на производњи, гајењу и лову риба.

Задаци наставе предмета су:

- развијање трајног интересовања ученика за газдовање риболовним потенцијалима;
- јачање свести о значају риболовне фауне;
- упознавање са непосредном реализацијом риболова и поступцима са уловљеном рибом.

7. СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК, број 9 од 6. августа 2008

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (1)

Дефиниција и задатак предмета и његов значај у оквиру других шумарских дисциплина.

ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ РИБАРСТВА (2)

Историјски развој и значај рибарства као привредне гране;
Садашње стање рибарства код нас и свету.

ПРОДУКЦИЈА РИБА (15)

Примарна и секундарна продукција у воденим екосистемима;
Метаболизам екосистема;
Ланци исхране;
Примарна и секундарна продукција;
Носиоци примарне продукције у морима и океанима;
Носиоци примарне продукције у копненим водама;
Продукција риба у рекама, језерима и акумулацијама;
Основни појмови о природној продукцији риба;
Фактори који одређују продукцију;
Отворене низијске воде;
Отворене висинске воде;
Језера;
Акумулације.

МИГРАЦИЈЕ РИБА (3)

Активне миграције;
Пасивне миграције.

РАЗМНОЖАВАЊЕ РИБА (10)

Репродуктивне ћелије;
Оплођење и развиће риба;
Вештачко оплођење;
Инкубација оплођене икре;
Гајење младунаца;
Одређивање зрелости гонода;
Телесни метаболизам;
Одређивање старости риба.

КЛАСИФИКАЦИЈА ПРИВРЕДНО ЗНАЧАЈНИХ ВРСТА РИБА (1)

Привредно значајне врсте риба.

ГЕНЕТИКА И СЕЛЕКЦИЈА РИБА (2)

Природна селекција.

ГАЈЕЊЕ РИБА У РИБЊАЦИМА (15)

Општи појмови из аквакултуре;
Рибњаци, лагуне, базени и проточни кавези;
Принципи искоришћавања вода за аквакултуре;
Гајење риба у рибњацима;
Одлике воде намењене коришћењу у рибњацима;
Биљни и животињски свет у рибњаку;
Прираст риба у рибњаку;
Гајење шаранских врста риба;
Гајење биљоједних врста риба;
Гајење салмонидних врста риба.

ГАЈЕЊЕ РИБА У ОТВОРЕНИМ ВОДАМА (5)

Гајење наших важнијих врста (шаран, сом, штука, смуђ, мрена).

ТЕХНИКА РИБОЛОВА (8)

Лов рибе удицама код привредног риболова;
Лов рибе мрежама у привредном риболову;

Лов рибе удицом код спортског риболова;
Лов рибе вештачким мамцима;
Лов рибе мушичарењем.

ПОСТУПАК СА УЛОВЉЕНОМ РИБОМ (2)

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Поњер Поинт презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** Производња и гајење дивљачи

3. **Разред:** Трећи

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава					укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Пракса	
I						
II						
III	64	32				96
IV						

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗАН

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је оспособљавање ученика за послове производње и гајења дивљачи.

Задаци наставе предмета су

- оспособљавање за практичан рад и руковођење на извршавању стручних послова и задатака на производњи и гајењу крупне дивљачи;
- оспособљавање за практичан рад и руковођење на извршавању стручних послова и задатака на производњи и гајењу ситне дивљачи;
- оспособљавање за практичан рад и руковођење на извршавању стручних послова и задатака на исхрани дивљачи;
- стицање основних знања за коришћење стручне литературе и праћење научних достигнућа из области производње, гајења и заштите дивљачи;
- оспособљавање за прикупљање одређених података у ловишту неопходних за унапређење стручног и научног рада на производњи, гајењу и заштити дивљачи у ловишту.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК, број 9 од 6. августа 2008**

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

ПРОИЗВОДЊА И ГАЈЕЊЕ КРУПНЕ ДИВЉАЧИ (24)

Значај производње и гајења крупне дивљачи са еколошког и економског становишта;

Основна знања о популацијама крупне дивљачи;

Природна и вештачка селекција;

Производња и гајење крупне дивљачи;

Гајење крупне дивљачи у ограђеним ловиштима, ограђеним деловима ловишта и фармама, (јелен обичан, јелен лопатар, муфлон и дивља свиња);

Компатибилност врста и избор за гајење на истом простору;

Избор локације за ограђивање: станишни услови за поједине врсте дивљачи;

Гајење крупне дивљачи у отвореним ловиштима (јелен обичан, дивља свиња, срна, дивокоза, медвед, тетреб);

Основни принципи гајења крупне дивљачи у отвореним ловиштима;

Избор врста крупне дивљачи за гајење у отвореним ловиштима;

Гајење крупне дивљачи у слободним ловиштима (јелен обичан, дивља свиња, срна, дивокоза, медвед, тетреб);

Постизање и одржавање бројности и густине, полне, старосне и трофејне структуре.

ПРОИЗВОДЊА И ГАЈЕЊЕ СИТНЕ ДИВЉАЧИ (40)

Значај производње и гајења ситне дивљачи са еколошког и економског становишта;

Основна знања о популацијама ситне дивљачи: основни фонд, матични фонд, карактеристике популације;

Природна и вештачка селекција;

Производња и гајење ситне дивљачи;

Технологија производње фазана, јаребица, дивљих патака и других врста ситне дивљачи у контролисаним условима;

Гајење ситне дивљачи (зец, фазан, јаребице) у слободној природи – ловишту.

ВЕЖБЕ (32)

Оцена трофеја појединих врста дивљачи;

Израда препарата и дермопрепарата појединих врста дивљачи.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Power Point презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика. Практични део програма се реализује интегрално, у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** Уређаји и опрема

3. **Разред:** Трећи

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	64	32				96
IV						

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗАН

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је оспособљавање ученика за непосредно коришћење механизације, уређаја, опреме и прибора који се користе у ловству и рибарству.

Задаци наставе предмета су:

- стицање основних знања и вештина у руковању шумском механизацијом;
- стицање основних знања и вештина у руковању пољопривредном механизацијом;
- стицање основних знања и вештина у руковању грађевинском механизацијом;
- стицање основних знања и вештина у руковању ловачким оружјем;
- стицање основних знања и вештина у руковању риболовачким прибором;
- стицање основних знања и вештина у руковању средствима везе и комуникација.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК, број 9 од 6. августа 2008**

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (2)

Развој механизације и њен значај у ловству и рибарству.

ШУМСКА МЕХАНИЗАЦИЈА (10)

Ручни алати;
Погонске машине;
Горива и мазива;
Махине за радове у шумарству.

ПОЉОПРИВРЕДНА МЕХАНИЗАЦИЈА (10)

Махине за радове у ратарству;
Махине за наводњавање;
Прикључни уређаји.

ГРАЂЕВИНСКА МЕХАНИЗАЦИЈА (8)

Махине за радове у грађевинарству.

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ, ОПРЕМА И МУНИЦИЈА (14)

Подела ловачког наоружања;
Оружје са глатком цеви;
Оружје са олученом цеви;
Балистика;
Ловачка муниција;
Ловачки прибор и опрема.

РИБОЛОВАЧКА ОПРЕМА И ПРИБОР (12)

Риболовачка опрема;
Прибор за привредни риболов;
Прибор за спортски риболов;
Пловила;
Бродски и ванбродски мотори.

СРЕДСТВА ВЕЗЕ И КОМУНИКАЦИЈА (6)

Воки-токи;
Радио уређаји;
ГПС.

ВЕЖБЕ (32)

Шумска механизација;
Пољопривредна механизација;
Грађевинска механизација;
Ловачко оружје, опрема и муниција;
Риболовачка опрема и прибор;
Средства везе и комуникација.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Power Point презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета** Уређење ловишта и рибњака

3. **Разред:** Трећи

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	64	32				96
IV						

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗАН

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је оспособљавање ученика за непосредан рад на изради појединих објеката на уређењу ловних и риболовних подручја.

Задаци наставе предмета су:

- стицање основних знања и вештина за изградњу и одржавање грађевинских објеката у ловном и риболовном подручју;
- стицање основних знања и вештина за подизање и уређење зелених површина у ловним и риболовним подручјима.

Циљ наставе предмета је оспособљавање ученика за послове уређивања ловишта и рибњака.

Задаци наставе предмета су:

- стицање знања о уређивању отворених и ограђених ловишта и ограђених делова ловишта;
- стицање знања о врстама, избору, конструкцији, изградњи, коришћењу и одржавању појединих објеката у ловишту;
- стицање знања о врстама, конструкцији, избору, коришћењу и одржавању поједине опреме и средстава у ловишту;
- стицање знања о пољима и ремизама;
- стицање знања за непосредан рад на изградњи и одржавању риболовних објеката и површина.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК, број 9 од 6. августа 2008**

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД У ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЊЕГОВА

СТАНДАРДИЗАЦИЈА (2)

Грађевински материјали;

Земљишне творевине;

Грађевинска контрола материјала.

РАДОВИ НА ГРАДИЛИШТУ (20)

Припремни радови и обележавање градилишта;

Земљани радови;

Зидарски радови;

Бетонски и армирано бетонски радови;

Тесарски радови;

Покривачки радови;

Терацерски радови;
Керамички радови;
Бојење посним и уљаним бојама;
Разни радови.

ПЛАНОВИ

Израда пројекта;
Пројектни елаборат;
Пројекат реконструкције;
Документација.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА

Припрема терена за реализацију пројекта;
Пренос пројекта на терен;
Основи планиметрије;
Примена размере у елаборатима.

МАКЕТАРСТВО

КОМПОЗИЦИОНИ ОБЛИЦИ БИЉНОГ МАТЕРИЈАЛА НА ЗЕЛЕНИМ ПОВРШИНАМА

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ВРТНОГ ОБЛИКОВАЊА

ГРАЂЕВИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ НА ЗЕЛЕНИМ ПОВРШИНАМА

МОРФОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ БИЉА

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

ВЕЖБЕ(32)

Изградња и одржавање грађевинских објеката у ловном и риболовном подручју;
Подизање и уређење зелених површина у ловним и риболовним подручјима.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Power Point презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

2. Назив предмета: Заштита дивљачи и риба

3. Разред: Трећи

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I						
II						
III	64	32				96
IV						

5. Статус предмета: ОБАВЕЗАН

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је: оспособљавање ученика за све видове заштите дивљачи и риба.

Задаци наставе предмета су:

– стицање основних знања и вештина за организацију и непосредно учешће на заштити шумских и пољопривредних култура од дивљачи, као и утврђивању штета које дивљач нанесе осталим делатностима у ловишту;

– оспособљавање за откривање симптома оболеле дивљачи и риба и слање узорака ветеринарским станицама ради утврђивања болести;

– оспособљавање за спровођење превентивних мера здравствене заштите дивљачи у ловишту.

7. СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК, број 9 од 6. августа 2008

8. САДРЖАЈ ПРОГРАМА

ЗАШТИТА ШУМА, ШУМСКИХ И ПОЉОПРИВРЕДНИХ КУЛТУРА ОД ДИВЉАЧИ (15)

Могућност настајања штете од дивљачи као пратећа појава присуства дивљачи и као резултат лошег газдовања;

Појам оштећења и заштите;

Врсте дивљачи које наносе штету;

Крупна дивљач и штете од њих;

Ситна дивљач и штете од њих;

Глодари и друге врсте животиња и штете од њих;

Врсте оштећења и могући интензитети штета;

Техничка средства заштите шума, шумских и пољопривредних култура од дивљачи;

Механичка средства заштите; средства за заштиту целих површина, средства за заштиту појединачних стабала–биљака, акустична заштитна средства, електричне ограде;

Хемијска средства заштите: средства за заштиту целих површина, средства за заштиту појединачних стабала и биљака;

Утврђивање штете од дивљачи: утврђивање штете, обрачун висине штете и висине накнаде.

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О СТАЊУ, МОГУЋНОСТИМА И УЗРОЦИМА УГРОЖАВАЊА ФАУНЕ, ПРИРОДНЕ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПОЈАВЕ КОЈЕ ИНИЦИРАЈУ УГРОЖЕНОСТ ПОЈЕДИНИХ КОМПОНЕНАТА ЛОВНОГ ПОДРУЧЈА (2)

НЕПОСРЕДНА ЗАШТИТА ДИВЉАЧИ (6)

Заштита од ловокрађе и прекомерног лова;
Заштита од елементарних непогода (поплава, снега);
Заштита дивљачи од последица радова у шумарству, пољопривреди и другим делатностима;
Заштита дивљачи од предатора;
Непосредна заштита ретких врста фауне;
Непосредне (превентивне и репресивне) заштитне мере.

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ДИВЉАЧИ (22)

Узроци настанка болести дивљачи;
Вирусне болести;
Бактеријске болести;
Паразитске болести;
Повреде дивљачи (у саобраћају, транспорту, пољопривредним радовима);
Болести зечева и кунића;
Болести јелена;
Болести срна, муфлона, дивокоза;
Болести дивљих свиња;
Болести пернате дивљачи;
Зоонозе и епизотије;
Ветеринарска здравствена превентива;
Секцирање, претрага и слање узорака на преглед;
Лечење дивљачи: у отвореним ловиштима, ограђеним ловиштима и фармама;
Поступак са угинулом дивљачи;
Здравствена заштита корисне фауне (птице и друге врсте);
Болести риба.
Заразне болести: виремије шарана, богиње шарана, заразна некроза гуштераче пастрмки, септикEMIЈА пастрмки, труљење шкрга, рибља плесан, ихтиоспориоза, сапролегиоза;
Паразитарне болести: протозое, водени црви и пијавице, рачићи;
Органске болести: рахитис, масна дегенерација јетре, запаљење желуца и црева;
Лечење риба:
Општа фармакологија;
Специјална фармакологија.
ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА РИБА (19)

ВЕЖБЕ (32)

Утврђивање штета од дивљачи;
Обрачун висине штета;
Здравствена заштита дивљачи и риба.
Болести дивљачи;
Детерминација болести;
Узимање узорака од болесне или одстрелене дивљачи за ветеринарски преглед;
Здравствена заштита риба;
Узимање узорка од болесне или угинуле рибе.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања. За реализацију наставе користе се наставни филмови Power Point презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.